

RS AU § 323   Remiss. Förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft

Ärendenummer: RS 2025/1901

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget yttrande.

Sammanfattning

Energimyndigheten håller under perioden 25 september till 18 december ett samråd gällande förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft och har remitterat förslaget till berörda myndigheter och aktörer som har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter. Respektive länsstyrelse är ansvarig för att sammanställa kommunernas svar på remissen.

Energimyndigheten har remitterat en sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och energidistribution med kriterier samt en metodbeskrivning för framtagande av förslag till riksintresseanspråk på land och till havs. Till remissen hör även ett antal handlingar som beskriver respektive område. Energimyndigheten önskar få in synpunkter på sektorsbeskrivningen, inklusive kriterierna, samt på metoden och utformning av specifika områden, det vill säga riksintresseanspråk.

Sista dag för att lämna synpunkter på remissen till Energimyndigheten är den 18 december, och Länsstyrelsen i Gotlands län har begärt att Region Gotland inkommer med sitt yttrande senast den 10 december.

Remissvaret har tagits fram i samarbete mellan regionstyrelseförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen.

På en övergripande nivå bedömer förvaltningen att Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk för vindkraft kan bidra till att uppnå målsättningarna och prioriteringarna i Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi, Vårt Gotland 2040, om att Gotland ska gå före i klimat- och energiomställningen och bidra till ett mer robust energisystem och främja förutsättningarna för att kunna säkerställa en ö-drift. Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk bidrar till att stärka förutsättningarna för klimat- och energiomställningen på Gotland genom att dels utöka befintliga riksintresseområden för vindkraft, dels genom att tillföra nya riksintresseområden på land och till havs, vilket i sin tur kan stärka förutsättningarna för en framtida etablering av vindkraft på och runt Gotland. Förvaltningen bedömer emellertid att Energimyndighetens val av metod och kriterier för utpekande av riksintresseanspråken innebär att befintliga riksintresseområden för vindkraft minskar och i vissa fall helt utgår. Detta bedöms medföra en negativ påverkan på förutsättningarna för energi- och klimatomställning på Gotland. Därtill bedöms vissa föreslagna

riksintresseanspråk innebära en risk för intressekonflikter med annan markanvändning, där samexistens kan vara svåruppnåelig.

Förvaltningens bedömning av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk framgår per område under rubriken *Förvaltningens bedömning*. Där framgår även en bedömning gällande de förändringar som förslaget innebär för vissa befintliga riksintresseområden för vindkraft. Se även *Bilaga – Bedömning av föreslagna riksintresseanspråk, kartor* för att ta del av en tillhörande analys som presenteras i form av kartor för respektive område. Se även *Bilaga - Karta över socknar som omfattas av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk* för att ta del av områdenas geografiska utbredning i respektive socken.

Bedömning

Bakgrund

Energimyndigheten har i egenskap av riksintressemyndighet ansvar för att bedöma och peka ut mark- och vattenområden som är av riksintresse för energiproduktion och energidistribution enligt 3 kap. 8§ miljöbalken (1998:808). Enligt hushållsförordningen (1998:896) ska Energimyndigheten hålla sina utpekade riksintresseanspråk aktuella och uppdatera uppgifterna vid behov, eller minst vart åttonde år. Den senaste uppdateringen i riksintressen för vindbruk genomfördes enligt Energimyndigheten år 2013, samt 2015 då ett tilläggsbeslut togs för ett mindre antal områden. Energimyndigheten anger att riksintressen för vindbruk utgörs av områden som har särskilt goda förutsättningar för vindbruk ur ett nationellt perspektiv, för att de behövs för viktiga eller nödvändiga funktioner i samhället och/eller för en landsdels behov av viss energiproduktion.

Regeringen gav år 2024 Energimyndigheten ett uppdrag (KN2024/00663) för att dels kartlägga särskilt lämpliga områden för fossilfri energiproduktion och energidistribution samt dels att se över sina utpekade riksintresseanspråk. Den första delen av uppdraget redovisades enligt Energimyndigheten i oktober 2024, den andra delen av uppdraget ska i och med en förlängning av svarstiden redovisas den 25 mars 2026.

Riksintressen i kommunal planering

Boverkets vägledning gällande riksintressen anger att ett riksintresse är ett område med viktiga nationella värden och kvaliteter, som kan avse bevarande eller exploatering. I miljöbalkens tredje kapitel finns ett antal grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden av betydelse för vissa allmänna intressen. Dessa områden ska så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada de utpekade intressena. När riksintressemyndigheterna fattar beslut om att peka ut ett visst område som riksintresse sker detta enligt myndighetens bedömning, men beslutet har ingen rättsverkan. För att markera detta används ofta begreppet *riksintresseanspråk*. Riksintresseanspråk är inte rättsligt bindande, men är vägledande för den

beslutande myndigheten. Anspråken får rättslig betydelse först vid prövning av ändrad markanvändning.

Boverket anger vidare att bestämmelserna om riksintressen kan aktualiseras vid all planläggning enligt plan- och bygglagen, primärt vid översiktsplanering och detaljplanering, men även vid bygglovgivning och förhandsbesked i områden utanför detaljplan.

I handlingen *Sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och energidistribution* anges att Energimyndigheten som ansvarig riksintressemyndighet ska hålla uppsikt över hushållningen med mark- och vattenområden i relation till dess riksintresseanspråk. Detta innebär att myndigheten behöver följa hur hushållningen med mark- och vatten utvecklas inom dess sektor. Energimyndigheten har som remissinstans möjlighet att utifrån värdebeskrivningarna för respektive område bedöma om riksintresseanspråket skadas på något sätt, exempelvis genom beslut som följer enligt plan- och bygglagen eller miljöbalken. I handlingen *Metod och resultat – Riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft* beskriver Energimyndigheten att påtaglig skada för riksintresse vindkraft utgörs av byggnationer som fysiskt hindrar utbyggnaden. Det kan även handla om andra intressen som inte kan samexistera med vindkraft. Det finns även vissa typer av samlokalisering som kan leda till synergieffekter, exempelvis genom att ansluta solceller, batterier eller annan energilagring till anläggningen eller dess elnätsanslutning.

Energimyndighetens remiss

Energimyndighetens remiss består av ett antal olika handlingar som finns att tillgå på myndighetens hemsida, där det även går att ta del av interaktiva kartor som visar de föreslagna riksintresseanspråkens geografiska utbredning för land- och havsbaserad vindkraft.

Efter samrådet kommer Energimyndigheten ta ställning till inkomna synpunkter och genomföra eventuella justeringar i föreslagna riksintresseanspråk. Inför ett eventuellt beslut om utpekande av riksintresseanspråk kommer ytterligare underlag tas fram i form av motiv för utpekandet, värdebeskrivning och en redogörelse av samrådet.

I handlingen *Sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och energidistribution* beskriver Energimyndigheten värdet i och behovet av att staten pekar ut mark- och vattenområdesanspråk för energiproduktion- och distribution. Energimyndigheten har påbörjat arbetet med att se över befintliga riksintresseanspråk och analyserat möjligheterna att peka ut nya riksintresseanspråk. De utpekade riksintresseanspråken har, eller kommer att få, egna värdebeskrivningar som motiverar varför Energimyndigheten anser att området innehåller viktiga nationella värden. Myndigheten anger vidare att det är avgörande i identifieringen av riksintresseanspråken att det finns en risk för konflikt med annan markanvändning, för att det ska finnas ett behov av ett utpekande.

Energimyndighetens val av scenario

Energimyndigheten anger att ett av Sveriges energipolitiska mål kopplat till utvecklingen av elsystemet innebär en planering för att kunna möta ett elbehov om minst 300 TWh år 2045. Vidare anges att omställningen till ett energisystem med nettonollutsläpp (klimatneutralt) bedöms, enligt Energimyndighetens långsiktiga scenarier, innebära ett ökat tryck på nyttjandet av inhemska resurser. Dels handlar detta om direkta markanspråk för utbyggnad av nödvändig infrastruktur, dels om indirekta markanspråk för utvinning och anrikning av nödvändiga metaller och mineraler för tillverkningen av infrastrukturen.

I handlingen *Metod och resultat – Riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft* anger Energimyndigheten att förslagen till riksintresseanspråk för landbaserad vindkraft har utgått från en utbyggnad som motsvarar 177 TWh elproduktion år 2045, enligt Energimyndighetens långsiktiga scenario *Internationell tillväxt*, vilket är det scenario som bygger ut mest vindkraft av de fyra som studerades under 2025. Gällande analysen för riksintresseanspråk för havsbaserad vindkraft har utgångspunkten varit ett utbyggnadsmål som motsvarar 120 TWh enligt Energimyndighetens arbete med att ta fram områden för energiutvinning till havsplanerna.

Analysmetod och kriterier för föreslagna riksintresseanspråk

Energimyndigheten har använt sig av kriterier för utpekandet av riksintresseanspråk för vindkraft på land, där samtliga kriterier ska vara uppfyllda:

- Vindens medelhastighet i markområdet är minst 7,7 m/s på 200 meters höjd.
- Markområdet har ett avstånd på max 5 km till vägar av storleken liten landsväg eller större.
- Markområdet har ett avstånd på max 5 km till stam- och regionnätledning.
- Markområdet är minst 5 km².

Energimyndigheten har använt sig av kriterier för utpekandet av riksintresseanspråk för vindkraft till havs, där samtliga kriterier ska vara uppfyllda:

- Vattenområdet ingår i de utpekade områdena från Energimyndighetens förslag på lämpliga energiutvinningsområden för havsplanerna.
- Vattenområdet ingår i den delmängd som fått högst poäng i en sammanvägning av följande parametrar:
  - Vindhastighet på 200 meters höjd (maximal viktning: 0,5).
  - Bottendjup (maximal viktning: 1).
  - Avstånd till havsplanernas inre gräns (maximal viktning: 1).

Analysmetod för landbaserad vindkraft

Energimyndigheten anger att vissa typer av markanvändningar har tagits bort ur analysen för att ta fram riksintresseområden för vindkraft på land. Detta eftersom vissa typer av markanvändning bedöms som svåra att förena med vindkraftsetableringar, det vill säga att intressekonflikter kring markanspråk föreligger. Några av de markanvändningar som har undantagits är närboende, vilka beaktas genom en buffertzona på 800 meter för bostäder och samhällsviktig verksamhet. Övriga undantagna områden framgår i detalj i Tabell 1 i handlingen *Metod och resultat – Riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft*. Kortfattat anges att områden undantas om det föreligger fysiska hinder, om områden har starkt skydd och det sammantaget bedöms föreligga låg sannolikhet att vindkraft inom dessa områden skulle kunna byggas.

Analysmetod för havsbaserad vindkraft

Energimyndigheten anger att metoden för att peka ut riksintresseområden för havsbaserad vindkraft skiljer sig åt från utpekandena på land. Förslagen till riksintresseanspråk för havsbaserad vindkraft utgår från Energimyndighetens arbete med att ta fram förslag på lämpliga områden för energiutvinning till havsplanerna. Därefter viktningar gjorts för att peka ut de mest lämpliga områdena. Energimyndigheten anger att trots samverkan och dialog mellan berörda myndigheter kommer det kvarstå vissa intressekonflikter i de områden som riksintresseutpekandena baseras på. Detta innebär att vissa intressen, som har undantagits i analysen för den landbaserade vindkraften, kvarstår i områden för den havsbaserade vindkraften.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningens bedömning av Energimyndighetens remiss omfattar enbart de föreslagna riksintresseanspråk som berör Gotlands geografiska yta, samt de delar av sektors- och metodbeskrivningen som är relevanta för bedömningen av föreslagna områden på Gotland. Aspekter utöver detta, eller riksintresseanspråk utanför Gotlands kommungräns, bedöms således ej.

På en övergripande nivå bedömer förvaltningen att Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk för vindkraft kan bidra till att uppnå målsättningarna och prioriteringarna i Region Gotlands regionala utvecklingsstrategi, Vårt Gotland 2040, om att Gotland ska gå före i klimat- och energiomställningen och bidra till ett mer robust energisystem och främja förutsättningarna för att kunna säkerställa en ö-drift. Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk bidrar till att stärka förutsättningarna för klimat- och energiomställningen på Gotland genom att dels utöka befintliga riksintresseområden för vindkraft, dels genom att tillföra nya riksintresseområden på land och till havs, vilket i sin tur kan skapa stärkta förutsättningar för en framtida etablering av vindkraft på och runt Gotland. Förvaltningen bedömer emellertid att Energimyndighetens val av metod och kriterier för utpekande av riksintresseanspråken innebär att befintliga

riksintresseområden för vindkraft minskar och i vissa fall helt utgår. Detta bedöms medföra en negativ påverkan på förutsättningarna för energi- och klimatomställning på Gotland. Därtill bedöms vissa föreslagna riksintresseanspråk innebära en risk för intressekonflikter med annan markanvändning, där samexistens kan vara svåruppnåelig.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk för vindkraft på land innebär stora förändringar jämfört med nu gällande riksintresseområden för vindkraft. Gotland har i dagsläget tio befintliga riksintresseområden som är utpekade för vindbruk på land. Dessa områden motsvarar omkring 3,8 procent av Gotlands landyta.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk som omfattar Gotlands geografiska område utgörs av 14 områden på land och 2 områden till havs som ligger helt, eller delvis inom Gotlands kommungräns. De 14 föreslagna områdena på land motsvarar omkring 7,55 procent av Gotlands landyta, det vill säga en ökning motsvarande omkring 96,6 procent jämfört med de befintliga riksintresseområdena.

Energimyndighetens kriterier och metod

Energimyndighetens analys för att peka ut riksintresseanspråk har gjorts på en nationell nivå för hela Sverige, med vissa inslag av lokal anpassning utifrån befintliga riksintresseområden med pågående projektering. Förvaltningen bedömer att det utifrån Energimyndighetens förslag sammantaget inte tycks ha skett anpassningar till lokala förhållanden i relation till föreslagna riksintresseanspråk eller de förändringar som sker i befintliga riksintresseområden.

Energimyndigheten anger i handlingen *Metod och resultat – Riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft* att det i arbetet med att ta fram riksintressen för vindkraft har undantagits vissa markanvändningar ur analysen, eftersom de bedöms svåra att förena med vindkraftsetableringar. Det vill säga att intressekonflikter kring markanspråk föreligger inom dessa områden. Inledningsvis nämner Energimyndigheten gällande *"övriga undantagna områden"* bland annat markanvändning såsom infrastruktur, natur, kultur, fritid och försvar. I tillhörande Tabell 1, sida 15–19, framgår mer i detalj vilka typer av markanvändning som har undantagits.

Natur:

För "natur" överlappar fem av de föreslagna riksintresseanspråken delvis med riksintresse för naturvård. Vidare konstaterar förvaltningen att det i många av de föreslagna riksintresseanspråken finns både biotopskydd och nyckelbiotoper. I många fall förekommer även våtmarker (som på Gotland sällan är öppna våtmarker) och vattendrag som kan vara begränsande för exploatering. I Region Gotlands översiktsplan, Översiktsplan Vårt Gotland 2040, beskrivs att generell hänsyn behöver tas till andra intressen vid planering av utbyggnad av vindkraft (sida 157-159). Här lyfts bland annat att våtmarker

med höga naturvärden bör prioriteras före vindkraft på grund av infrastrukturens negativa effekt på hydrologin och att hänsyn kan behöva tas till värdefulla natur- och kulturmiljöer som saknar formellt skydd.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden i relation till naturvärden, vilket behöver beaktas i den fortsatta planeringen.

Kultur och världsarv:

För ”kultur” överlappar fem av de föreslagna riksintresseanspråken delvis med riksintresse för kulturmiljövård. Flera av de föreslagna riksintresseanspråken ligger i områden med omgivande riksintressen för kulturmiljövård, vilket kan påverka siktlinjer och riksintressets värden både inifrån och utifrån avgränsningen.

Förvaltningen konstaterar att även vindkraftverk som placeras utanför ett riksintresseområdes avgränsning kan resultera i påtaglig skada om de påverkar de värden som motiverar själva utpekandet av riksintresset. Exempelvis kan detta gälla öppna kulturlandskap och/eller de områden som ligger högt i landskapet, siktlinjer mot kyrkor, samband mellan fornlämningar och hur kulturmiljöer upplevs. För att bedöma huruvida etableringen av vindkraftverk kan resultera i påtaglig skada på ett riksintresse för kulturmiljövården behöver bedömningen även utgå från riksintressets motiv och uttryck. På Gotland finns det risk för påtaglig skada på många riksintressen för kulturmiljövården, även från områden som pekats ut utanför riksintresseområdets avgränsning. Ju större områdena är desto större blir oförutsägbarheten vid bedömningen av de kumulativa effekterna.

Ett antal av de föreslagna riksintresseanspråken är lokaliserade i världsarvets omland. Påverkan från vindkraftverk kan innebära skada på världsarvets Outstanding Universal Value (OUV). Vindkraftverk med en höjd på 250-300 meter kan vara synliga över långa avstånd. De kan påverka långa siktlinjer såsom horisonter, vyer över landskap och stadsiluett. Därför bör en Heritage Impact Assessment (HIA) göras i ett tidigt skede innan avgörande beslut är tagna för att säkerställa att negativ påverkan undviks. På liknande sätt riskerar Gotlands medeltida kyrkor att påverkas och detta bör i högre utsträckning utredas i tidiga skeden. För att tillgodose kyrkorna som riksintresse behöver varje enskild kyrka fortsatt vara det monument som dominerar i landskapsbilden. Det är i dagsläget omöjligt att i förväg bedöma påverkan på världsarvet och riksintresset Gotlands medeltida kyrkor. För att bedöma påverkan på varje enskild kyrka och de kumulativa effekterna behöver en analys göras i tidiga skeden.

I Region Gotlands översiktsplan, Översiktsplan Vårt Gotland 2040, beskrivs generell hänsyn som behöver tas till andra intressen vid planering av utbyggnad av vindkraft (sida 157-159). I översiktsplanen undantogs de vindkraftsområden

som låg inom riksintresseområden för kulturmiljövården och ett hänsynsavstånd om 2000 meter tillämpades för Gotlands medeltida kyrkor.

Sammanfattningsvis gör förvaltningen bedömningen att det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden i relation till kulturvården, vilket behöver beaktas i den fortsatta planeringen.

Områden som har särskilt stora värden för turism och rörligt friluftsliv, 4 kap. 2§ miljöbalken:

Förvaltningen konstaterar vidare att etablering av vindkraft på land och till havs kan innebära risk för påtaglig skada på riksintresset enligt 4 kap. 2 § miljöbalken, som syftar till att värna områden av vikt för turismen och friluftslivet. Risken för skada kan uppstå genom påverkan på exempelvis upplevelsevärden av landskapsbild samt natur- och kulturmiljöer.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden i relation till dessa värden, vilket behöver beaktas i den fortsatta planeringen.

Försvar:

För ”försvar” ligger två föreslagna riksintresseanspråk helt inom, och fyra föreslagna riksintresseanspråk ligger delvis inom riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt. Fyra föreslagna riksintresseanspråk ligger delvis inom riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt. Förvaltningen konstaterar att det för dessa riksintresseanspråk föreligger en risk för intressekonflikt med Försvarsmaktens markanvändning.

I Region Gotlands översiktsplan, Översiktsplan Vårt Gotland 2040, beskrivs generell hänsyn som behöver tas till andra intressen vid planering av utbyggnad av vindkraft (sida 157-159). Här lyfts bland annat att stor hänsyn behöver tas till Försvarsmaktens intressen gällande lämpliga lokaliseringar för utbyggnad av vindkraftverk.

Region Gotland har tagit ställning i översiktsplanen genom riktlinjer som anger att vindkraftverk inte bör uppföras inom stoppområde för höga objekt. Region Gotland har sedan tidigare gjort ställningstagandet att det befintliga riksintesseområdet för vindbruk (Energimyndighetens objektID 246), motsvarande Land_Nytt_62, inte kan tillgodoses i översiktsplanen eftersom det står i konflikt med Försvarsmaktens markanvändning. Vidare kan höjdbegränsningar gälla inom MSA-områden och påverkansområde för vadderradar tillhörande Försvarsmaktens riksintressen. Även det civila flygets MSA-område kan innebära höjdbegränsningar.

Gällande riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt tillhörande Försvarsmaktens markanvändning utgörs dessa av områden och anläggningar som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet eller med en specifik värdebeskrivning. Områdena i sig omfattas inte av sekretess men det gör

däremot uppgifter om vilken verksamhet som bedrivs på platsen samt det specifika geografiska området som är av riksintresse. Vilka åtgärder som riskerar att skada riksintresset kan inte anges på förhand med hänsyn till den sekretess som råder för dessa intressen. Det är därmed endast Försvarsmakten som kan bedöma möjliga konflikter eller synergier med annan markanvändning inom dessa områden.

Region Gotland har i översiktsplanen gjort ställningstagandet att om andra intressen överlappar med riksintresse för totalförsvaret ska företräde ges till försvarsintresset om området eller del av området behövs för en anläggning för totalförsvaret. Vidare ska åtgärder som kan innebära påverkan eller påtaglig skada på riksintressen undvikas.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden i relation till Försvarsmaktens markanvändning, vilket behöver beaktas i den fortsatta planeringen.

Vattenskyddsområden med vattenskyddsföreskrifter:

Förvaltningen konstaterar att fyra av de föreslagna riksintresseanspråken delvis överlappar befintliga vattenskyddsområden, primär och sekundär skyddszon för grundvattentäkter och ytvattentäkter. Dessa vattenskyddsområden har vattenskyddsföreskrifter som kan medföra restriktioner för etablering av vindkraft och begränsningar av riksintresseanspråkens genomförbarhet inom de aktuella områdena.

Generellt gäller restriktioner vid hantering av brandfarliga vätskor och/eller petroleumprodukter samt vid schaktarbeten, sprängningar och liknande.

Region Gotlands inriktning är att större sötvattentillgångar ska skyddas eftersom tillgången till dricksvatten i tillräcklig kvantitet och av godtagbar kvalitet är en av de viktigaste förutsättningarna för det gotländska samhället. Gotlands särpräglade geologi och hydrologi skapar särskilda utmaningar gällande tillgången till vatten av god kvalitet. Grundvattnet är sårbart och känsligt och behöver skyddas mot såväl föroreningar som överutnyttjande. Vattenskyddsområden syftar till att ge vattentäkten ett skydd mot verksamheter eller åtgärder som kan förorena vattentäkten.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden i relation till vattenskyddsområden, vilket behöver beaktas i den fortsatta planeringen.

Avstånd till bostäder och samhällsviktig verksamhet:

Förvaltningen bedömer att Energimyndighetens tillämpning om en buffertzon på 800 meter till närmaste bostad och samhällsviktig verksamhet är otillräcklig. Region Gotland har under lång tid tillämpat en generellt gällande buffertzon, eller ett hänsynsavstånd på 1000 meter, till bostäder från utpekade

vindkraftsområden och vindkraftverk. Riktlinjer för ljudnivåer och skuggor vid bostäder alstrade av vindbruket är ett uttryck för hänsyn till människors hälsa och säkerhet.

Förvaltningen vidhåller att Energimyndigheten bör revidera buffertzonen så att avståndet till närboende utökas till 1000 meter, för att främja en ökad grad av acceptans för framtida vindkraftsetableringar och värna människors hälsa och säkerhet.

Avstånd till vägar och regionledningar:

Energimyndighetens kriterier för riksintresseanspråk för vindkraft på land utgörs av fyra kriterier, varav två kriterier anses av förvaltningen kunna medföra skarpa avgränsningar:

- *Markområdet har ett avstånd på max 5 km till vägar av storlek liten landsväg eller större.*
- *Markområdet har ett avstånd på max 5 km till stam- och regionnätledning.*

Förvaltningen anser att dessa kriterier kan leda till skarpa avgränsningar i riksintresseanspråken, trots att området i övrigt kan ha goda förutsättningar för etablering av vindkraft. Förvaltningen bedömer att dessa kriterier har resulterat i skarpa avgränsningar, som inte överensstämmer med utformningen av övriga föreslagna riksintresseanspråk, gällande riksintresseanspråk Land Nytt 4, Land Nytt 65 och Land Nytt 81.

Föreslagna riksintresseanspråks realiserbarhet och vägledning i kommunernas fysiska planering

Förvaltningens övergripande bedömning är att de föreslagna riksintresseanspråk på land, som helt eller delvis överlappar med riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt och påverkansområde övrigt inte bidrar med vägledning eller någon högre grad av förutsägbarhet i kommunens fysiska planering. Energimyndigheten anger i underlaget till remissen vissa markanvändningar har undantagits från de föreslagna riksintresseanspråken, eftersom de bedöms vara svåra att förena med vindkraftsetableringar. Energimyndigheten anger att "försvar" är en sådan typ av markanvändning och har undantagit vissa av Försvarsmaktens riksintresseområden.

Förvaltningen bedömer att dessa riksintesseområden, stoppområde för höga objekt och påverkansområde övrigt, inte kan anses utgöra områden med få eller ringa intressekonflikter. Förvaltningen bedömer att dessa förslag svårigen kan samexistera med Försvarsmaktens markanvändning och att det föreligger en risk för intressekonflikter inom dessa områden.

Bristande transparens gällande redovisning av förändringar i befintliga riksintresseområden för energiproduktion – vindbruk

Förvaltningen konstaterar att Energimyndigheten inte har redovisat vilken förändring som följer för befintliga riksintresseområden för energiproduktion – vindbruk som en följd av den översyn som har gjorts eller av de nya föreslagna riksintresseanspråken.

Energimyndighetens förslag innebär att det på Gotland helt utgår fyra befintliga riksintresseområden för energiproduktion – vindkraft. Inom tre av dessa områden har Region Gotland pekat ut områden för energiproduktion i översiktsplanen med stöd av de befintliga riksintresseområdena. Följden av Energimyndighetens förslag, om dessa befintliga riksintresseområden utgår eller minskar, kan innebära allvarliga konsekvenser för vindbruksutbyggnaden på Gotland. Följderna kan bli att Region Gotland inte kan uppfylla de uppsatta mål för förnybar energi och klimat som finns redovisade i regionens politiskt antagna strategidokument.

Förvaltningen anser att Energimyndigheten skäligen borde ha redovisat dessa typer av förändringar på ett transparent sett. Det är en påtaglig brist i underlaget till remissen att så inte har skett.

Energimyndighetens definition av ”pågående projektering”

Energimyndigheten anger i handlingen *Metod och resultat – Riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft* att äldre riksintresseområden för vindbruk med pågående projektering ska kvarstå med samma status som tidigare, samt att bibehållandet av sådana områden ger rättssäkerhet till de pågående projekten och skapar stabila och varaktiga ramar för att verka inom näringslivet. Energimyndigheten definierar begreppet projektering, som sådana vindkraftparker som handläggs, om beslut överklagats eller om parken blivit beviljad men ännu inte byggts.

Förvaltningen konstaterar att denna definition leder till att inga befintliga riksintresseområden för vindbruk på Gotland omfattas av pågående projektering. Enligt yttranden som bland annat inkom under granskningen av Region Gotlands översiktsplan under våren 2024 arbetar ett antal aktörer inom vindkraftsbranschen på Gotland aktivt med projekt, bland annat inom sådana befintliga riksintresseområden som enligt Energimyndighetens förslag föreslås utgå eller minskas.

Förvaltningen konstaterar således att Energimyndighetens definition av begreppet projektering är för snäv och att den riskerar att påverka vindkraftsutbyggnaden på Gotland negativt.

Bedömning av föreslagna riksintresseanspråk på land

Förvaltningens bedömning av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk framgår nedan per område. Se även *Bilaga – Bedömning av föreslagna riksintresseanspråk, kartor* för att ta del av en tillhörande analys som

presenteras i form av kartor för respektive område. Se även *Bilaga - Karta över socknar som omfattas av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk* för att ta del av områdenas geografiska utbredning i respektive socken.

Energimyndighetens namn på respektive föreslaget riksintresseanspråk anges som "Land_nytt" följt av en siffra.

Land_Nytt_4

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Garde, Alskog, Ardre, Ala, Etelhem, Buttle, Vänge, Sjonhem, Ganthem, Norrlanda, Anga och Kräklingbo.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsytor. Angränsar naturområden (klippt mot). Hamnar i vissa delar inom ungefär 640 meter till utvecklingsområde Ög1 och befintlig sammanhängande bostadsbebyggelse (schematiskt utpekade områden). Överlappar delar av befintligt område för energiutvinning (E10) och stärker utpekandet.

Delar av riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt, hela riksintresseanspråket omfattas av riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-tytor. Överlappar delvis riksintresseområde för värdefulla ämnen och mineral (Buttle). Riksintresseanspråket sammanfaller delvis med riksintresse för naturvård, Lindhammarsmyr och Nygårdsmyr-Skarnviksån samt delvis med riksintresse för kulturmiljövård.

Förvaltningen bedömer att den del av riksintresseanspråket som överlappar med riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt, bör undantas från riksintresseanspråket. Kvarvarande delar av riksintresseanspråket kan grovt delas in i tre sammanhängande områden. Stora delar av riksintresseanspråket omgärdas av, eller ligger i anslutning till riksintresseområden för såväl naturvård som kulturmiljövård, och delvis riksintresse för friluftsliv samt Natura 2000-områden.

Sammanfattningsvis bedömer förvaltningen att det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden, exempelvis kommer de områden som föreslås i nära anslutning till riksintresse för kulturmiljövård, Torsburgen, oundvikligen medföra stor visuell påverkan om vindkraft etableras. Detta behöver beaktas i den fortsatta planeringen.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_4 tillstyrks, med undantag för den del av riksintresseanspråket som överlappar riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt, som bör undantas från riksintresseanspråket.

Land_Nytt_5

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Lojsta, Gerum, Fröjel, Klinte och Hejde.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsytor. Angränsar naturområden (klippt mot). Överlappar delar av befintligt område för energiutvinning (E11) som utpekats med stöd av befintligt område för riksintresse energiproduktion – vindkraft. Viss utökning av befintligt riksintresse för energiproduktion sker i den norra delen av området, vilket ej stärker utpekandet av område E11, som redan har stöd i befintligt riksintresseområde för energiproduktion - vindkraft. Här sker även en minskning av befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft, vilket påverkar område E11 negativt jämfört med befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft.

Delar av riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt, hela riksintresseanspråket omfattas av riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-tytor. Riksintresseanspråket sammanfaller delvis med riksintresse för naturvård, Lojstaheds källmyrar, tre olika områden.

Riksintresseanspråket överlappar delvis Klinte vattenskyddsområde, primär och sekundär skyddszon. Restriktioner för etablering av vindkraft och begränsningar av riksintresseanspråkets genomförbarhet inom det aktuella området kan följa av vattenskyddsföreskrifterna.

Förvaltningen bedömer att Energimyndighetens föreslagna minskning av det befintliga riksintresseområdet för energiproduktion – vindkraft (Energimyndighetens objektID 254) kan få allvarliga konsekvenser för vindkraftutbyggnaden på Gotland. Följderna kan bli att Region Gotland inte kan uppfylla de uppsatta mål för förnybar energi och klimat som finns redovisade i regionens politiskt antagna strategidokument.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_5, som innebär att befintligt riksintresseområde för vindkraft utökas, tillstyrks. Förvaltningen vidhåller att det befintliga riksintresseområdet i övrigt ska kvarstå i sin nuvarande omfattning och inte ska minskas i någon utsträckning.

Land_Nytt_6

Riksintresseanspråket omfattar socknarna När, Burs, Stånga, Lye, Lau och Garde.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsytor. Överlappar merparten av befintligt område för energiutvinning (E22) vilket stärker utpekandet.

Delar av riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och hela anspråket ligger inom påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_6 tillstyrks.

Land_Nytt_32

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Hogrän, Stenkumla, Träkumla och Vall.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk stärker inget befintligt utpekade område för energiutvinning i översiktsplanen. Riksintresseanspråket överlappar ej med utvecklingsyltor. Ligger ungefär 670 meter från ett befintligt område för verksamheter och industri (schematiskt utpekade område). Ligger i riktning mot en av Visbys framtida utvecklingsriktningar (syd-öst), potentiell risk för framtida konkurrens om markanspråk. Riksintresseanspråket ligger i världsarvets omland och en etablering av vindkraftverk med en höjd på 250-300 meter medför en överhängande risk för negativ påverkan på stadsiluett och övergripande stadslandskap framförallt från havet.

Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt, hela riksintresseanspråket omfattas av riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_32 avstyrks.

Land_Nytt_61

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Akebäck, Vall, Träkumla och Follingbo.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk stärker inget befintligt utpekade område för energiutvinning i översiktsplanen. Riksintresseanspråket överlappar ej med utvecklingsyltor. Ligger i riktning mot en av Visbys framtida utvecklingsriktningar (syd-öst), potentiell risk för framtida konkurrens om markanspråk. Riksintresseanspråket ligger i världsarvets omland och en etablering av vindkraftverk med en höjd på 250-300 meter medför en överhängande risk för negativ påverkan på stadsiluett och övergripande stadslandskap framför allt från havet.

Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt samt överlappar delvis riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt, hela riksintresseanspråket omfattas av riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och

påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor.

Riksintresseanspråket överlappar delvis Visby och Vibble vattenskyddsområde, primär och sekundär skyddszon. Restriktioner för etablering av vindkraft och begränsningar av riksintresseanspråkets genomförbarhet inom det aktuella området kan följa av vattenskyddsföreskrifterna.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_61 avstyrks.

Land_Nytt_62

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Lokrume, Väskinde, Martebo, Lummelunda, Stenkyrka och Tingstäde.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk stärker inget befintligt utpekade område för energiutvinning i översiktsplanen. Riksintresseanspråket överlappar ej med utvecklingsyltor. Angränsar naturområden (klippt mot). Riksintresseanspråket innebär i huvudsak en utökning av ett befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft (Energimyndighetens objektID 246), och att en mindre del av riksintresseområdet minskar. Region Gotland har ej pekat ut området för energiutvinning – vindkraft, eftersom området i huvudsak ligger inom riksintresse för totalförsvarets anläggningar – stoppområde för höga objekt och därför inte kan tillgodoses i översiktsplanen.

Merparten av riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt samt överlappar delvis riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt, hela riksintresseanspråket omfattas av riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och merparten av påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_62 avstyrks.

Land_Nytt_63

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Tingstäde, Stenkyrka och Hangvar.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsyltor. Angränsar naturområden (klippt mot). Överlappar delar av befintligt område för energiutvinning (E6) som utpekats med stöd av befintligt område för riksintresse energiproduktion – vindkraft. Viss utökning av befintligt riksintresse för energiproduktion sker i den västra delen av området (vilket ej stärker utpekandet av område E6, som redan har stöd i befintligt riksintresseområde för energiproduktion - vindkraft).

Hela Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_63 tillstyrks.

Land_Nytt_64

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Fole, Lokrume, Tingstäde, Hejnum och Bäl.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk stärker inget befintligt utpekade område för energiutvinning i översiktsplanen. Riksintresseanspråket överlappar ej med utvecklingsyltor.

Merparten av riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt samt överlappar delvis riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde övrigt, hela riksintresseanspråket omfattas av riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor. Riksintresseanspråket sammanfaller delvis med riksintresse för kulturmiljövård.

Riksintresseanspråket överlappar delvis Tingstäde vattenskyddsområde, primär och sekundär skyddszon. Restriktioner för etablering av vindkraft och begränsningar av riksintresseanspråkets genomförbarhet inom det aktuella området kan följa av vattenskyddsföreskrifterna.

Förvaltningen bedömer att den del av riksintresseanspråket som ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt samt påverkansområde övrigt bör undantas från riksintresseanspråket, då det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden. När delarna som överlappar med riksintresse för totalförsvaret undantas från riksintresseanspråket resulterar detta i två delar om 2,25 km² respektive 2,15 km². Sammantaget blir det kvarvarande anspråkets yta 4,4 km², det vill säga mindre än Energimyndighetens kriterium.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_64 avstyrks.

Land_Nytt_65

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Othem, Tingstäde, Hangvar och Lärbro.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsyltor. Angränsar naturområden (klippt mot). Viss utökning av befintligt riksintresse för energiproduktion sker i den södra delen av området (vilket ej stärker utpekandet av område E5, som redan har stöd i befintligt

riksintresseområde för energiproduktion - vindkraft). Här sker även minskningar av befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft, vilket påverkar område E5 negativt jämfört med befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft

Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-tytor. Riksintresseanspråket sammanfaller delvis med riksintresse för naturvård, Filehajdar, Hejnum hållar och Kallgatburg.

Förvaltningen bedömer att Energimyndighetens föreslagna minskning av det befintliga riksintresseområdet för energiproduktion – vindkraft (Energimyndighetens objektID 244) kan få allvarliga konsekvenser för vindkraftutbyggnaden på Gotland. Följderna kan bli att Region Gotland inte kan uppfylla de uppsatta mål för förnybar energi och klimat som finns redovisade i regionens politiskt antagna strategidokument.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_65, som innebär att befintligt riksintresseområde för vindkraft utökas, tillstyrks. Förvaltningen vidhåller att det befintliga riksintresseområdet i övrigt ska kvarstå i sin nuvarande omfattning och inte ska minskas i någon utsträckning.

Land_Nytt_81

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Boge, Vallstena och Bäl.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsytor. Angränsar naturområden (klippt mot). Överlappar delar av befintligt område för energiutvinning (E3) som utpekats med stöd av befintligt område för riksintresse energiproduktion – vindkraft. En viss ökning sker i den norra delen som omfattar befintligt område för energiproduktion E3, vilket ej stärker utpekandet då området redan har stöd i befintligt riksintresseområde för energiproduktion - vindkraft. En ökning av det befintliga riksintresseområdet sker i den södra delen som därmed även omfattar område E8, som tidigare inte har haft stöd i befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft, vilket innebär att detta utpekande stärks. En omfattande del av det befintliga riksintresseområdet för energiproduktion utgår från Energimyndighetens förslag, vilket påverkar utpekandet av område E3 negativt. Minskningen påverkar mindre delar av område E3 dels i den norra delen av området och dels i den södra delen av området.

Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-tytor. Riksintresseanspråket sammanfaller delvis med riksintresse för kulturmiljövård.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_81 tillstyrks.

Land_Nytt_82

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Hellvi, Lärbro och Rute.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk stärker inget befintligt utpekade område för energiutvinning i översiktsplanen. Riksintresseanspråket överlappar ej med utvecklingsytor. Angränsar naturområden (klippt mot).

Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-tytor. Riksintresseanspråket sammanfaller till stora delar med riksintresse för naturvård, Fardume träsk.

Stora delar av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar med riksintresse för naturvård, samt ligger i direkt anslutning till fler riksintresseområden för naturvård, friluftsliv och Natura 2000-områden. Förvaltningen bedömer att den del av riksintresseanspråket som överlappar med riksintresse naturvård bör undantas från riksintresseanspråket, då det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden. När delarna som överlappar med riksintresse för naturvård undantas från riksintresseanspråket blir det kvarvarande anspråkets yta 1,82 km², det vill säga mindre än Energimyndighetens kriterium.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_82 avstyrks.

Land_Nytt_85

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Roma, Barlingbo och Dalhem.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk stärker inget befintligt utpekade område för energiutvinning i översiktsplanen. Riksintresseanspråket överlappar ej med utvecklingsytor. Hamnar i vissa delar inom ungefär 700 meter till utvecklingsområde R3, ungefär 200 meter till befintlig besöksanläggning (Kungsgården i Roma, med kulturcentrum) samt inom ungefär 320 meter till befintligt område för verksamheter och industri (schematiskt utpekade områden).

Omkring hälften av riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde för höga objekt, hela riksintresseanspråket omfattas av riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-tytor. Riksintresseanspråket sammanfaller delvis med riksintresse för kulturmiljövård.

Förvaltningen bedömer att den del av riksintresseanspråket som överlappar med riksintresse för totalförsvarets militära del, stoppområde höga objekt, och delen som överlappar med riksintresse för kulturmiljövård bör undantas från riksintresseanspråket. Förvaltningen bedömer att det föreligger en risk för intressekonflikter kring markanvändning inom dessa områden. När delarna som överlappar med riksintresse för totalförsvarets militära del samt kulturmiljövården undantas från riksintresseanspråket blir det kvarvarande anspråkets yta 1,85 km², det vill säga mindre än Energimyndighetens kriterium.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_85 avstyrks.

Land_Nytt_86

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Hablingbo, Silte, Sproge, Eksta, Levide, Fardhem, Hemse och Alva.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsytor. Angränsar naturområden (klippt mot). Överlappar befintliga områden för energiutvinning (E13 och E20). Område E13 har pekats ut med stöd av befintligt område för riksintresse energiproduktion – vindkraft. En viss ökning sker i den norra delen som omfattar befintligt område för energiproduktion E13, vilket ej stärker utpekandet då området redan har stöd i befintligt riksintresseområde för energiproduktion - vindkraft. En viss minskning sker även i det befintliga riksintresseområdet för energiproduktion – vindkraft, vilket ej påverkar område E13 negativt. En ökning av det befintliga riksintresseområdet sker i den östra delen som därmed även omfattar område E20, som tidigare inte har haft stöd i befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft, vilket innebär att detta utpekande stärks.

Delar av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och helt inom påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor. Riksintresseanspråket sammanfaller delvis med riksintresse för naturvård, Mästermyrkanalen. Riksintresseanspråket sammanfaller delvis med riksintresse för kulturmiljövård.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_86 tillstyrks.

Land_Nytt_87

Riksintresseanspråket omfattar socknarna Rone, Hemse, Linde, Stånga och Burs.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk stärker inget befintligt utpekat område för energiutvinning i översiktsplanen. Riksintresseanspråket överlappar ej med utvecklingsytor.

Delar av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, MSA-område och helt inom påverkansområde för väderradar. Hela riksintresseanspråket ligger inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor.

Riksintresseanspråket överlappar delvis Stånga vattenskyddsområde, primär och sekundär skyddszon. Restriktioner för etablering av vindkraft och begränsningar av riksintresseanspråkets genomförbarhet inom det aktuella området kan följa av vattenskyddsföreskrifterna.

När området som överlappar med vattenskyddsområdet undantas från riksintresseanspråket blir det kvarvarande anspråkets yta mindre än 5 km², det vill säga mindre än Energimyndighetens kriterium.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Land_Nytt_87 avstyrks.

Bedömning av föreslagna riksintresseanspråk till havs

Förvaltningens bedömning av Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk framgår nedan per område. Se även *Bilaga – Bedömning av föreslagna riksintresseanspråk, kartor* för att ta del av en tillhörande analys som presenteras i form av kartor för respektive område.

Energimyndighetens namn på respektive föreslaget riksintresseanspråk anges som "Hav nytt" följt av en siffra.

Hav_Nytt_18

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsyltor. Delar av området överensstämmer med tidigare utredningsområde för energi i Havsplanen för Södra Östersjön. Region Gotland yttrade sig under samrådet för Havsplanen och ställde sig bakom delar av granskningsförslaget, som sedermera implementerades i översiktsplanen. Delar av riksintresseanspråket omfattar befintligt område för energiproduktion E18, som tidigare inte har haft stöd i befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft, vilket innebär att detta utpekande stärks.

Delar av riksintresseanspråket ligger inom riksintresse för totalförsvarets militära del, påverkansområde för väderradar.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Hav_Nytt_18 tillstyrks.

Hav_Nytt_20

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk överlappar ej med utvecklingsyltor. Delar av området överensstämmer med tidigare utredningsområde för energi i Havsplanen för Södra Östersjön. Delar av riksintresseanspråket omfattar befintligt område för energiproduktion E17, som tidigare inte har haft stöd i befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft, vilket innebär att detta utpekande stärks.

Energimyndighetens föreslagna riksintresseanspråk innebär en utökning av det tidigare utredningsområdet österut.

Delar av riksintresseanspråket, i den delen som utökas jämfört med det tidigare utredningsområdet, ligger inom riksintresseområde för yrkesfiske. Ligger även delvis inom riksintresse kommunikation, flygplats – MSA-yltor och riksintresse totalförsvär, MSA-område.

Förvaltningen föreslår att föreslaget riksintresseanspråk Hav_Nytt_20 tillstyrks.

Bedömning av befintliga riksintresseområden som utgår:

Förvaltningen har gjort en bedömning av befintliga riksintresseområden för energiproduktion – vindkraft som utgår enligt Energimyndighetens förslag.

Område E15 - Energimyndighetens objektID 261

Område E15 utgör ett befintligt område för energiutvinning med etablerade vindkraftverk där generationsväxling kan prövas. I Översiktsplan Vårt Gotland 2040 fastställs att redan etablerade områden för energiutvinning är viktiga att värna. Område E15 har pekats ut med stöd av befintligt riksintresse för vindbruk.

Enligt Energimyndighetens förslag föreslås hela det befintliga riksintresseområdet utgå, vilket påverkar område E15 negativt.

Om det befintliga riksintresseområdet för vindkraft minskar eller utgår som en följd av Energimyndighetens förslag kommer detta att få allvarliga konsekvenser för vindbruksutbyggnaden på Gotland. Följderna kan bli att Region Gotland inte kan uppfylla de uppsatta mål för förnybar energi och klimat som finns redovisade i regionens politiskt antagna strategidokument.

Förvaltningen vidhåller att det befintliga riksintresseområdet ska kvarstå i sin helhet och inte minskas i någon omfattning.

Område E14 - Energimyndighetens objektID 258

Område E14 utgör ett befintligt område för nyetablering av vindkraft. Det finns en detaljplan för vindkraft i området och det finns ett pågående ärende kring uppförande av vindkraftverk i området. I Översiktsplan Vårt Gotland 2040 har område E14 pekats ut med stöd av befintligt riksintresse för vindbruk.

Enligt Energimyndighetens förslag föreslås hela det befintliga riksintresseområdet utgå, vilket påverkar område E14 negativt.

Om det befintliga riksintresseområdet för vindkraft minskar eller utgår som en följd av Energimyndighetens förslag kan detta få allvarliga konsekvenser för vindbruksutbyggnaden på Gotland. Följderna kan bli att Region Gotland inte kan uppfylla de uppsatta mål för förnybar energi och klimat som finns redovisade i regionens politiskt antagna strategidokument.

Förvaltningen vidhåller att det befintliga riksintresseområdet ska kvarstå i sin helhet och inte minskas i någon omfattning.

Område E9 - Energimyndighetens objektID 248

Område E9 utgör ett befintligt område för nyetablering av vindkraft. I Översiktsplan Vårt Gotland 2040 har område E9 pekats ut med stöd av befintligt riksintresse för vindbruk.

Enligt Energimyndighetens förslag föreslås hela det befintliga riksintresseområdet utgå, vilket påverkar område E9 negativt.

Om det befintliga riksintresseområdet för vindkraft minskar eller utgår som en följd av Energimyndighetens förslag kan detta få allvarliga konsekvenser för vindbruksutbyggnaden på Gotland. Följderna kan bli att Region Gotland inte kan uppfylla de uppsatta mål för förnybar energi och klimat som finns redovisade i regionens politiskt antagna strategidokument.

Förvaltningen vidhåller att det befintliga riksintresseområdet ska kvarstå i sin helhet och inte minskas i någon omfattning.

Tofta skjutfält - Energimyndighetens objektID 249

Befintligt riksintresseområde för energiproduktion – vindkraft som återfinns inom Tofta skjutfält föreslås enligt Energimyndigheten utgå. Region Gotland har tidigare gjort bedömningen att det befintliga riksintresset för vindkraft står i konflikt med Försvarsmaktens markanvändning och riksintresset för totalförsvarets militära del – Tofta skjutfält (riksintresse på land samt område med särskilt behov av hinderfrihet) och därför inte kan tillgodoses i översiktsplanen.

Förvaltningen bedömer att Energimyndighetens förslag om att det befintliga riksintresset för vindkraft ska utgå tillstyrks.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Max Sundberg Wallman, översiktsplanerare, samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande yrkar att ärendet överlämnas till regionstyrelsen utan eget ställningstagande med hänvisning till att revideringar ska göras i underlaget utifrån arbetsutskottets inspel.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Remissmissiv av förslag till riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft, inkom 2025-09-26

Remiss. Metod och resultat – Riksintresseanspråk för land- och havsbaserad vindkraft, inkom 2025-09-26

Sektorsbeskrivning för riksintresseanspråk för energiproduktion och

energidistribution, inkom 2025-09-26

Tabell över föreslagen till riksintresseanspråk för landbaserad vindkraft (Excel),
inkom 2025-09-26

Tabell över föreslagen till riksintresseanspråk för havsbaserad vindkraft
(Excel), inkom 2025-09-26

Tabell redigerade ytor Riksintressesamråd land, inkom 2025-10-03

Samhällsbyggnadsförvaltningen tjänsteskrivelse 2025-11-17

Regionstyrelsen yttrande, daterad 2025-11-17

Bilaga – Bedömning av föreslagna riksintresseanspråk, kartor, daterad
2025-11-10

Bilaga – Karta över socknar som omfattas av Energimyndighetens föreslagna
riksintresseanspråk, daterad 2025-10-31